

SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

E-ISSN: 2564-680X (Online)

Kış Sayısı / Winter Issue

Aralık / December 2024

Özgür KOÇBULUT (2024). "E7 ÜLKELERİNDE YOLSUZLUKLAR ve DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI İLİŞKİSİ: PANEL ARDL ANALİZİ"
Özgür KOÇBULUT (2024). "RELATIONSHIP BETWEEN CORRUPTION AND FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN E7 COUNTRIES: PANEL ARDL ANALYSIS"
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, s.110-122. / Tokat Gaziosmanpaşa University The Journal of Social Sciences Research, Winter,
p.110-122.

Alan/İktisat Araştırma / Field (Economics Research)

Doi Numarası / Doi Number: 10.48145/gopsbad.1519394

Geliş Tarihi / Received: 20.07.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 02.09.2024

E7 ÜLKELERİNDE YOLSUZLUKLAR ve DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI İLİŞKİSİ: PANEL ARDL ANALİZİ

Özgür KOÇBULUT^{1*},¹Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Turhal MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Tokat, Türkiye

*o.kocbulut@gmail.com

+ORCID: 0000-0003-3092-8400

Öz- Doğrudan yabancı yatırımların (DYY) özellikle gelişmekte olan ülke ekonomileri üzerinde önemli etkilere sahip olması ekonomistler için oldukça geniş bir araştırma alanı ortaya çıkarmıştır. Yapılan çalışmalarda daha çok DYY'nin temel belirleyicileri üzerine yoğunlaşmış ve analizlerde genellikle yurt içi ekonomik ortam, pazar büyüklüğü, altyapı, beşeri sermaye, ekonomik açıklık, sermaye getirisi, siyasi istikrar gibi değişkenler dikkate alınmıştır. Bu çalışmada ise, 1996-2022 dönemi için Panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) yöntemi kullanılarak E7 ülkelerinde yolsuzlukların DYY girişleri üzerindeki etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Literatürde yolsuzlukların DYY üzerindeki etkisi; "uzanan el" ve "yardım eli" olmak üzere iki yaklaşım dâhilinde açıklanmaktadır. Uzanan el yaklaşımında yolsuzlukların, belirsizliği ve işlem maliyetlerini artırarak doğrudan yabancı yatırımları engellediği ileri sürülmektedir. Yardım eli yaklaşımında ise yolsuzlukların bürokrasiyi, yönetimdeki hantallığı ortadan kaldırıp adeta ticaretin çarklarını yağlayarak doğrudan yabancı yatırım girişlerine yardımcı olduğu ileri sürülmektedir. PMG (Pooled Mean Group) tahmincisinden elde edilen sonuçlar; E7 ülkelerinde yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımları negatif etkilediğini (-4.380), dolayısıyla bu ülkelerde doğrudan yabancı yatırım tercihlerinin yolsuzluklardan olumsuz etkilendiğini ileri süren uzanan el yaklaşımının desteklendiğini göstermektedir. Bu nedenle yolsuzlukları en aza indirmek ve doğrudan yabancı yatırım girişlerini artırmak için E7 ülkelerinin iyi bir yönetim kurması çok önemlidir. Bunu başarmak için hangi alanların hükümet yetkililerine yolsuzluk açısından en fazla fırsat sağladığı tespit edilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler- Yolsuzluk, Doğrudan Yabancı Yatırım, Panel ARDL, E7 Ülkeleri

RELATIONSHIP BETWEEN CORRUPTION AND FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN E7 COUNTRIES: PANEL ARDL ANALYSIS

Abstract – The fact that foreign direct investments (FDI) have significant effects, especially on the economies of developing countries, has created a wide range of research areas for economists. Studies have mostly focused on the basic determinants of FDI, and variables such as domestic economic environment, market size, infrastructure, human capital, economic openness, return on capital, and political stability have been taken into account in the analyses. The aim of this study is to investigate the impact of corruption on FDI inflows in E7 countries for the period 1996-2022 using the Panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) method. In the literature, the impact of corruption on FDI is explained within two approaches: "grabbing hand" and "helping hand". In the grabbing hand approach, it is argued that corruption hinders foreign direct investments by increasing uncertainty and transaction costs. In the helping hand approach, it is claimed that corruption helps direct foreign investment inflows by eliminating bureaucracy and clumsiness in management and thus oiling the wheels of trade. Results obtained from PMG (Pooled Mean Group) estimator supports that the helping hand approach arguing that corruption negatively affects (-4.380) foreign direct investments in E7 countries, therefore foreign direct investment preferences in these countries are negatively affected by corruption. Therefore, it is very important for E7 countries to establish good governance to minimize corruption and increase foreign direct investment inflows. To achieve this, areas providing government officials with opportunities for corruption the most should be determined and necessary regulations should be made.

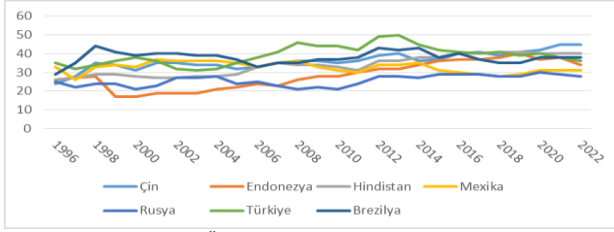
Keywords – Corruption, Foreign Direct Investment, Panel ARDL, E7 Countries

1. GİRİŞ

Günümüzde uluslararası sermaye akımları dünya ekonomisine yön veren en temel faktörler arasında yer almaktadır. Yabancı sermaye yatırımları arasında; bir ülke yatırımcılarının buldukları ülke dışında farklı bir ülkede üretim tesisi açması ya da hâlihazırda bir tesisi satın alması şeklinde tanımlanan doğrudan yabancı yatırımlar, bütün dünyada ekonomik ve siyasi hedeflere ulaşılabilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle 1995 yılında dünya genelinde doğrudan yabancı yatırım toplamı 360 milyar dolar iken, 2022 yılında 1,75 trilyon dolara yükselmiştir (World Bank Database, 2024). DYY, gittikleri ülkelere sermaye artışının yanı sıra yeni teknoloji, yeni yönetim teknikleri, istihdam yaratma ve dünya pazarlarına yeni erişim kanalları gibi başka imkânları da götürdükleri için ev sahibi ülkeler daha çok bu yatırımlardan faydalanmak isterler. Bu yüzden yatırım çekmek isteyen ülkeler, onlara hukuki güvence sağlamak durumundadırlar. Her ne kadar tüm ülkeler için sermaye akımlarından istifade etmek önemli olsa da son yıllarda dünya genelinde yolsuzlukla mücadele politikaları da oldukça önem kazanmıştır. Son dönemdeki yolsuzluk skandalları, yolsuzluğun dünya genelindeki ekonomilerde büyük rol oynadığını göstermektedir. Yolsuzluk, genellikle kamu gücünün olumlu çıkar sağlamak amacıyla kötüye kullanılması olarak tanımlanır. Volkswagen'in dizel arabalarındaki yazılımı manipüle etmesi, Panama Belgelerinin yayınlanması, Brezilya'da eski Devlet Başkanı Luiz Inacio Lula da Silva'nın devlete ait petrol şirketi Petrobras üzerinden rüşvet alması, Güney Kore Devlet Başkanı Park Geun-hye'nin gücünü kötüye kullanarak holdingleri milyonlarca dolarlık bağış yapmaya zorlaması son zamanlarda yaşanan yolsuzluklardan sadece birkaçıdır. Yaygın bir tahmine göre, dünya çapında her yıl 2,6 trilyon dolardan fazla, yani küresel GSYİH'nın yüzde 5'i yolsuzluk nedeniyle kaybolmaktadır. Bu doğrultuda Uluslararası Şeffaflık Örgütü, hükümetlerin her yıl işletmelerden yaklaşık 500 milyar dolar, bireylerden de milyarlarca dolar vergi geliri kaybettiğini tahmin ediyor (Zander, 2021:348). Bu durum, yolsuzluğun büyük uluslararası örgütler tarafından çok ciddi bir sorun olarak ele alındığını göstermektedir. Teorik olarak, bir ekonomide doğrudan yabancı yatırımların çekilmesine siyasi istikrar, iyi ekonomik performans ve güvenlik gibi bazı faktörlerin yardımcı olduğu varsayılırken ilginçtir ki, literatürde yolsuzluğun da daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekmeye yardımcı olup olmadığı konusu tartışılmaktadır. Zaman içinde yapılan çalışmalar yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım üzerindeki etkileri konusunda iki temel yaklaşımın oluştuğunu göstermektedir. Bunlardan ilki, "uzanan el" yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda bazı araştırmacılar, yolsuzluğun yabancı yatırım girişleri için önemli maliyetler yarattığını ve bunun sonucunda ev sahibi ülkeye yatırım akışının olumsuz etkilendiğini ileri sürmüşlerdir. Bu durum yolsuzluğu çevreleyen belirsizliğin bir sonucudur ve ev sahibi ülkede kuruluş ve faaliyet maliyetini tahmin edilemeyecek şekilde artırır. Mauro (1995), yolsuzluğun

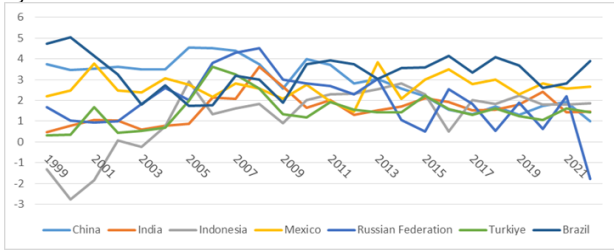
doğrudan yabancı yatırım girişini azalttığını çünkü giriş engelleri oluşturduğunu ve uygulanamaz sözleşmeler yoluyla yüksek belirsizlik ortaya çıkardığını savunmuştur. Kaufman (1997) ve daha sonra Lambsdorff (2002), yolsuzluk yapan yetkililerin, aldıkları rüşvetleri en üst düzeye çıkarabilmeleri için düzenlemeler yapma konusunda motive olduklarına dair kanıtlar bulmuşlardır. Rock ve Bonnet (2004) ise yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımları olumsuz etkilediğini çünkü yolsuzluğun operasyonel maliyetleri artırdığını, yatırımlar için daha az kaynak bıraktığını ileri sürmüşlerdir. Ek olarak, Wei (2000); Voyer ve Beamish (2004); Reinikka ve Svensson (2005); Javorcik ve Wei (2009) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar söz konusudur. İkinci yaklaşım ise "yardım eli" yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma göre ise yolsuzluk; işlemleri kolaylaştıran, prosedürleri hızlandıran ve sonuçta adeta ticaretin çarklarını yağlayarak doğrudan yabancı yatırıma yardımcı olan bir "yardım eli" görevi görmektedir. Dutta vd. (2017), kötü işleyen kurumların olduğu bir ekonomik ortamda, yolsuzluğun kötü yönetimi telafi edebileceğini ve daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekebileceğini doğrulamışlardır. Yolsuzluk, kötü yönetimi telafi etmek için bürokrasiyi, yönetimdeki hantallığı, yorucu ve kısıtlayıcı bürokratik düzenlemeleri azaltabilir. Shleifer ve Vishny (1993); Bardhan (1999); Aidt (2003); Méon ve Sekkat (2005); Bellos ve Subasat (2012) gibi bilim insanları da benzer düşüncelere sahiptirler. Ayrıca Egger ve Winner (2005), Levy (2007) ve Boukou (2017), yüksek kısıtlamaların ve bürokrasinin mevcut olduğu durumlarda yolsuzluğun verimliliği ve ekonomik büyümeyi artırmaya yardımcı olduğunu, bazen rüşvet ödenmediği için iş fırsatlarının rakipler tarafından kaybedilebileceğini bu nedenle doğrudan yabancı yatırımların yolsuzluktan olumsuz etkilenmediğini belirtmişlerdir. Acemoğlu ve Verdier (1998) ve daha sonra Méon ve Weill (2010), piyasa güçlerinin başarısız olması durumunda; yolsuzluğun kaynakların optimal tahsisini sağlamaya yardımcı olduğunu ileri sürmüşlerdir (Nsor-Ambala ve Coffie, 2022:1046). Bu çalışmada son 20 yılda çok büyük gelişmeler göstererek dünyanın en güçlü ekonomileri arasına girmiş ve tamamı G20 üyesi olan E7 ülkelerinde yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Bunun için öncelikle E7 ülkelerinde yolsuzlukların ve doğrudan yabancı yatırımların gelişimi incelenecektir.

Yolsuzluk Algı Endeksi, 1995 yılından itibaren Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından her yıl yayımlanan bir rapordur. Raporda, uzman görüşleri ve kamuoyu araştırmaları sonucunda ülkelerdeki yolsuzluk algısı tespit edilir ve ülkelere 0 (yüksek derecede yolsuz) ile 100 (temiz) arasında bir puan verilir. Grafik 1'de Örgütün son çeyrek asırlık verileri incelendiğinde genel olarak E7 ülkelerinde az da olsa yolsuzlukların azalış gösterdiği, ancak son dönemlerde Çin hariç diğer ülkelerde yolsuzluk endeksinin sabit kaldığı veya çok az da olsa arttığı görülmektedir.

Grafik 1. E7 Ülkeleri Yolsuzluk Algı Endeksi Gelişimi
Kaynak: Transparency International

Grafik 2'ye göre son yirmi beş yılda E7 ülkelerinin tamamında DYY'nin çok istikrarsız bir seyir izlediği görülmektedir. Bu dönemin gerek Dünya ülkeleri gerek ise E7 ülkeleri için iyi bir dönem olmadığı söylenebilir. 1997 Güneydoğu Asya krizi, 1998 Rusya ekonomik krizi, 2000-2001 Türkiye ekonomik krizleri, 2003 yılı ABD'nin Irak'a hareket başlatması, 2008 ABD menşeli küresel finans kriz, 2009 yılının sonundan itibaren bazı Avrupa ülkelerinde (Portekiz, Yunanistan, İtalya, Yunanistan ve İspanya) yaşanan borç krizi, ABD-Çin ticaret savaşları, tüm Dünya'yı olumsuz etkileyen pandemi sorunu, Rusya-Ukrayna savaşı ve bazı ülkelerde ortaya çıkan yolsuzluklar gibi tüm ekonomik ve sosyal sorunlar geçtiğimiz çeyrek asırda yaşanmıştır. Bu temel sorunların E7 ülkelerinde DYY girişlerinde yaşanan istikrarsızlıkların açıklanmasında önemli bir role sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca Dünya Bankası verilerine göre E7 ülkelere giren toplam DYY tutarı 2000 yılında 96 milyar dolar iken, 2010 yılında 450 milyar dolara, 2021 yılında ise yaklaşık 544 milyar dolara yükselmiştir. Bu tutarlar, aynı tarihler için tüm Dünya ülkeleri DYY girişlerinin sırası ile %6, %23,7 ve %23,8'ine karşılık gelmektedir. Dolayısıyla E7 ülkelere giren doğrudan yabancı yatırımların diğer ülke gruplarına göre Dünya genelinde daha önemli bir yere sahip olduğu aşikârdır.

Grafik 2. E7 Ülkeleri DYY Gelişimi (Net Girişler, % of GDP)
Kaynak: World Bank-World Development Indicators

Çalışma şu bakımlardan önemlidir. Dünya ekonomisi son birkaç on yıldır derin bir değişim yaşamakta ve dünya ekonomisinin gelecek on yıllarda daha da dönüşümsel değişimlere gebe olduğu bilinmektedir. Bu hızlı teknolojik ilerleme ve kapsamlı küreselleşme eğilimlerinden dolayı gelişmekte olan büyük ekonomilerin küresel ekonomik manzara üzerindeki artan etkisi, zaman içinde daha titiz araştırma gerektiren önemli bir konu haline gelmiştir. E7 ülkelerinin nüfusu hali hazırda Dünya nüfusunun yaklaşık %46'sını oluşturmakta ve Dünyanın en büyük mali denetleme şirketlerinden Pricewaterhouse'un raporuna göre, 2050 yılında bu ülkelerinin toplam ekonomik büyüklüğünün 137,8 trilyon dolara yükseleceği öngörülmektedir (PwC Report, 2017). E7 ülkelerinin dünya genelinde DYY

girişlerinin yaklaşık dörtte birine sahip olması fakat özellikle son dönemlerde doğrudan yabancı yatırımların istikrarsız seyretmesi; bu ülkelerinin büyüklüğü, nüfusu ve ekonomik etkileri dikkate alındığında yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırım girişleri üzerinde bir etken olabileceğini düşündürmekte ve bu nedenle de bu konunun E7 ülkeleri için incelenmesi de özellikle önem arz etmektedir. Ayrıca literatür incelendiğinde E7 ülkeleri için yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisini araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu alanda literatüre katkı sağlaması ve bu ülkelerde yolsuzlukların önlenmesi bakımından karar vericiler için de faydalı olması beklenmektedir.

Çalışmanın sonraki kısımları şöyle ilerlemektedir: İkinci bölümde araştırma konusuna ilişkin kapsamlı bir literatür incelemesi yapılmakta; üçüncü bölümde veri seti ve model hakkında bilgiler sunulmakta; dördüncü bölümde ekonometrik yöntem, beşinci bölümde ise ampirik uygulamadan elde edilen bulgular açıklanmaktadır. Çalışmanın son bölümü ise sonuç ve önerilerden oluşmaktadır.

2. YOLSUZLUK VE DYY İLİŞKİSİ: LİTERATÜR İNCELEMESİ

Günümüzde yolsuzluk aslında yeni değil eski bir olgudur; tarihi, modern uygarlığın doğuşundan daha önceye dayanmaktadır. Noonan (1984) yaptığı çalışmada, birçok kültürde rüşvet ve yolsuzluğun dört bin yıllık tarihini belgelemiştir. Modern çağda yolsuzluk dünyanın pek çok yerinde, özellikle de gelişmekte olan ülkelere yaygınlaşmış ve yerleşmiştir. Birçok çalışmada rant arayışı, kamu tercihi, işlem maliyeti, kurumsal ve sosyal maliyet, mülkiyet hakları, sosyo-kültürel perspektifler gibi alternatif teorilerin kullanılarak yolsuzluğun ekonomik sonuçları analiz edilmiştir. Shleifer ve Vishny (1993) düzensiz yolsuzluğun ekonomik büyümeyi azalttığını, Besley ve McLaren (1993) ve Husted (1994) yolsuzluğun işlem maliyetlerini artırdığını, Mauro (1995) yolsuzluğun verimsizliği güçlendirdiğini, Gupta vd. (1998) ise yolsuzluğun yoksulluğu ve gelir dağılımını bozduğunu ileri sürmüşlerdir. Diğer taraftan Rashid (1981), yolsuzluğun ekonomik sistemi yağladığını ve Pareto optimal bir sonuca ulaşmada yardımcı olabileceğini gösteren teorik bir model geliştirmiştir. Beck ve Maher (1986), ihale rekabetinde en verimli firmaların aslında en yüksek rüşveti ödediğini öne sürmüş, Braguinsky (1996) ise rekabetçi bir piyasada sınırlı yolsuzluğun yenilikçiliği artırabileceğini ve tekeli zayıflatabileceğini, bunun da ekonomik büyümeyi teşvik ettiğini savunmuştur (Quazi, 2014:232). Zaman içinde yolsuzlukların farklı değişkenler üzerindeki etkilerini açıklayan çok sayıda çalışma yapılmıştır. Yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırım üzerindeki etkileri konusunda yapılan çalışmalar, literatürün daha çok "uzanan el" ve "yardım eli" yaklaşımları çerçevesinde oluştuğunu göstermektedir. Bu bağlamda çalışmanın literatürü de bu yaklaşımlara göre sınıflandırılmıştır. Bunlardan ilki, yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerinde bir risk ortaya çıkardığı ve bu nedenle yatırım tercihlerinin olumsuz etkilendiğini ileri süren uzanan el yaklaşımını destekleyen çalışmalardır.

Örneğin, Campos vd. (1999) yolsuzluğun yerli ve yabancı yatırımları azalttığını, ancak yolsuzluğun öngörülebilirliği arttıkça söz konusu etkinin azaldığını vurgulamışlardır. Abed ve Davoodi (2000), yolsuzluğun kurumsal kaliteyi azaltan bir faktör olarak doğrudan yabancı yatırım girişlerini engellediğini ileri sürmüşlerdir. Drabek ve Payne (2002), yüksek düzeyde şeffaf olmamanın (yolsuzluk, zayıf mülkiyet hakları, kötü yönetim vb.) doğrudan yabancı yatırım girişlerini azalttığını ve şeffaflık sıralamasındaki 1 puanlık artışın doğrudan yabancı yatırımlarda %40'a kadar bir sıçramaya neden olabileceği sonucuna ulaşmışlardır. Lambsdorff (2003), yolsuzluğun yerel yatırımlardan ziyade dış yatırım girişlerini olumsuz etkilediğine yönelik kanıtlar bulmuştur. Ketkar vd. (2005), gelişmiş ve gelişmekte olan 54 ülkeden oluşan bir örnekleme yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım girişlerini azalttığını bulmuşlardır. Simülasyon sonuçları, yolsuzluk endeksindeki 1 puanlık iyileşmenin doğrudan yabancı yatırımları GSYİH'nın %0,5'i oranında artırabileceğini göstermektedir. Egger ve Winner (2006), yolsuzluğun 21 ana ülkeden (OECD ülkesi) 59 alıcı ülkeye (OECD ülkesi olan ve olmayan) giden doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Sonuçlar, yolsuzluk ile doğrudan yabancı yatırım arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Al-Sadig'm (2009) 117 ülkeyi kapsayan çalışmada elde ettiği sonuçlar, yolsuzluk seviyesindeki her bir puanlık artış için kişi başına doğrudan yabancı yatırım girişlerinin yaklaşık %11 oranında azaldığını; ancak ev sahibi ülkelerde kurumsal kalite değişkenlerinin modele dahil edilmesi durumunda negatif yolsuzluk katsayısının pozitive döndüğünü göstermektedir. Ayrıca, Woo (2010), Samini ve Monfared (2011), Brada vd. (2012), Castro ve Nunes (2013), Quazi (2014), Gasanova vd. (2017), Luu vd. (2019) ve Arslan (2023) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer şekilde doğrudan yabancı yatırım girişlerinin yolsuzluktan olumsuz etkilendiğini varsayan "uzanan el" yaklaşımının desteklendiğine yönelik sonuçlar elde edildiği görülmektedir. İkincisi, yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım girişlerini olumlu etkilediğini ileri süren yardım eli yaklaşımını destekleyen çalışmalardır. Leff (1964) ve Huntington (1968) gibi ilk çalışmalar, yolsuzluğun yatırımcıların bürokratik engelleri daha hızlı atlatmasına olanak tanıyan bir işlevi yerine getirdiğini ileri sürmüşlerdir. Sonrasında Lui (1985), yolsuzluğun karar almayı hızlandırarak ve işletmelerin ağır hükümet düzenlemelerinden kaçınmasına izin vererek verimlilik yarattığını, Tullock (1996) ise gelişmekte olan ülkelerde verilen rüşvetlerin ücretlerin ve vergilerin düşük tutulmasına yardımcı olduğunu bunun da doğrudan yabancı yatırım girişlerini artırdığını belirtmiştir. Acemoğlu ve Verdier (1998) ve daha sonra Méon ve Weill (2010), yaptıkları çalışmalarda yolsuzluğun piyasa güçlerinin başarısız olması durumunda kaynakların optimal dağılımını sağlamaya yardımcı olduğuna yönelik sonuçlar elde etmişlerdir. Benzer şekilde, Egger ve Winner (2005) ve Levy'nin (2007) çalışmalarından elde edilen sonuçlar, yüksek kısıtlamaların ve bürokrasilerin mevcut olduğu durumlarda yolsuzluğun

verimliliği ve ekonomik büyümeyi artırmaya yardımcı olduğunu ileri süren çarkların yağlanması argümanını desteklemektedir. Bellos ve Subasat (2012) ve akabinde Subasat ve Bellos'un (2013) çalışmalarının sonuçları, yolsuzluk seviyelerindeki bir azalmanın doğrudan yabancı yatırım girişlerinde bir azalmaya yol açacağı anlamına gelen yardım eli yaklaşımına işaret etmektedir. Barassi ve Zhou (2012) hem parametrik hem de parametrik olmayan analizler kullanmış ve çokuluslu şirketlerin yer seçimi sürecini kontrol ettikten sonra yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım stokları üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu bulmuşlardır. Dutta vd. (2017), kötü işleyen kurumların neden olduğu çarpıklıkların olduğu ülkelerde, yolsuzluğun kötü yönetimi telafi edebileceğini ve daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekebileceğini doğrulamışlardır. Hasan vd. (2017) ve Omodero (2019) yolsuzluğun sırasıyla Çin ve Nijerya'ya doğrudan yabancı yatırım girişini önemli ölçüde teşvik ettiğini tespit etmişlerdir. Murcia ve Uysal (2022) ve Hajdini vd.'de (2023) DYY ile yolsuzluk arasında pozitif ilişki tespit eden çalışmalardandır. Üçüncüsü, literatürde "uzanan el" ve "yardım eli" hipotezlerinin dışında yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım girişleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı yönünde sonuçlar elde eden çalışmalardır. Bu çalışmalardan; Rock ve Bonnett'in (2004), sanayileşmiş Asya ülkeleri için yaptıkları çalışmada yolsuzluk ile doğrudan yabancı yatırım arasında herhangi bir ilişki bulamamışlardır. Ravi (2015), Hindistan'da yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım akışını olumsuz etkilediğini fakat bu durumun Çin'de aynı etkiye sahip olmadığını ileri sürmüştür. Dolayısıyla bu sonuç da yolsuzluğun boyutunun tamamen doğrudan yabancı yatırım akışına katkıda bulunan belirleyici olmayabileceğini göstermektedir. Benzer şekilde, Bayar ve Alakbarov'da (2016) gelişmekte olan 23 ülkede yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım girişleri üzerindeki etkisini incelemiş ve yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırım girişleri üzerinde önemli bir etkisinin olmadığını tespit etmişlerdir.

3. VERİ SETİ VE MODEL

Çalışmada, E7 ülkeleri (Brezilya, Çin, Endonezya, Hindistan, Meksika, Rusya, Türkiye) için 1996-2022 dönemini kapsayan doğrudan yabancı yatırımlar, yolsuzluk ve yoksulluk değişkenlerine ait yıllık veriler kullanılmıştır. Değişkenlere ait bilgiler tablo 1'de sunulmaktadır. Yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla oluşturulan ampirik model eşitlik 1'de verilmiştir.

$$FDI_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 CPI_{it} + \alpha_2 POV_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

Eşitlik 1'de $i = 1, 2, \dots, N$ yatay kesit sayısını, $t = 1, 2, \dots, T$ zaman boyutunu, α_0 sabiti, ε hata terimini temsil etmektedir. Eşitlikte yer alan α_1 ve α_2 terimleri, bağımsız değişkenlere ait esneklik katsayılarını ifade etmektedir. Modelin tahmin sonuçlarına göre; i) eğer α_1 ve α_2 katsayıları istatistiki olarak anlamsız ise bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı, ii) α_1 ve $\alpha_2 > 0$ ve anlamlı

ise bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerinde pozitif bir etkiye ve iii) α_1 ve $\alpha_2 < 0$ ve anlamlı ise negatif bir etkiye sahip olduğu şeklinde karar verilir.

Tablo 1: Değişkenler, Tanımları ve İstatistik Özeti

Değişkenler	Tanımı	Kaynak	Göz. Say.	Ort.
FDI	Doğrudan Yabancı Yatırım, Net (BOP, cari ABD doları)	World Development Indicators-WDI	189	-2.50e+10
CPI	Yolsuzluk Endeksi	Transparency International	189	33.39153
POV	Hane halkları ve Hanelere hizmet veren kar amacı gütmeyen kuruluşlar (NPISHs) tarafından kişi başına yapılan son tüketim harcamaları (yıllık %)	World Development Indicators-WDI	189	9.87e+11
Değişkenler	Standart Sapma	Min.	Max.	
FDI	3.97e+10	-2.32e+11	4.17e+10	
CPI	6.522884	17	50	
POV	1.09e+12	2.33e+11	6.31e+12	

4. EKONOMETRİK METODOLOJİ

Aşağıda gösterildiği gibi çalışmada, üç aşamalı bir ekonometrik tahmin stratejisi izlenmektedir.

i) Panel Birim Kök Analizi: Harris-Tzavalis (HT) (1999), Breitung (2000) ve Im, Pesaran, Shin (IPS) (2003)

ii) Panel Eşbütünlüşme Testleri: Pedroni (1999) ve Kao (1999)

iii) Panel ARDL Analizi: PMG ve MG Tahmincileri, Hausman Testi

i) İlk aşamada; HT (1999), Breitung (2000) ve IPS (2003) panel birim kök testleri ile değişkenlerin durağanlık dereceleri belirlenmiştir. ii) İkinci aşamada, Pedroni (1999) ve Kao (1999) eşbütünlüşme testleri kullanılarak değişkenler arasındaki eşbütünlüşme ilişkisi analiz edilmiştir. iii) Son aşamada ise panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) yöntemi kullanılarak bu yöntemin önerdiği; Pesaran ve Smith (1995) MG (Mean Group) ve Pesaran vd. (1999) tarafından geliştirilen PMG (Pooled Mean Group) tahmincileri ile değişkenlerin uzun dönem parametre katsayıları tahmin edilmiştir. Panel ARDL yöntemi farklı entegrasyon derecelerine sahip serilerin bağımlı değişken üzerindeki kısa ve uzun dönemli etkilerinin analizine olanak sağlar. Bu yöntem, küçük örneklerde dahi uzun dönemli ilişkinin yakalanmasında daha verimli sonuçlar üretmektedir. Bu avantajları nedeniyle çalışmada panel ARDL yöntemi tercih edilmiştir.

4.1. Panel Birim Kök Testleri

Modelde sahte regresyondan kaçınmak amacıyla durağanlığın analiz edilmesinde Breitung (2000), IPS (2003) ve HT (1999) panel birim kök testleri kullanılmıştır. Panel birim kök testleri, sınırlı örneklem büyüklüklerinde

dengeden kalıcı sapmaların incelenmesinde önemli bir avantaj sunmaktadır.

Diğer birim kök testlerinden farklı bir yaklaşım kullanılarak, standart t istatistiklerinin kullanılabilmesi için regresyonlar hesaplanmadan önce veri dönüşümü yapılabilen Breitung (2000) testinde serilerin durağanlığını test etmek için kullanılan model, 2 nolu eşitlikte karakterize edilmektedir:

$$x_{it} = \sum_{k=1}^{p+1} \alpha_{ik} x_{i,t-k} + \varepsilon_{it} \quad (2)$$

Breitung testinin sıfır hipotezinde

$H_0: \rho_i \equiv \sum_{k=1}^{p+1} \alpha_{ik} - 1 = 0$ serilerin birim kök içerdiği, alternatif hipotezde ise $H_A: \rho_i \equiv \sum_{k=1}^{p+1} \alpha_{ik} - 1 < 0$ serilerin durağan olduğu varsayılmaktadır (Breitung, 2000:164).

Değişkenlerin durağanlığını değerlendirmeye yönelik kullanılan IPS (2003) testi, hem zaman serisini hem de yatay kesit boyutları birleştiren bir testtir. Bu test, özellikle sınırlı zaman serisi gözlemlerine sahip durumlarda etkinliği ile tanınır ve genişletilmiş Dickey-Fuller regresyonunun değiştirilmiş bir versiyonuna dayanarak panel veriler içindeki uzun dönemli ilişkilerin açıklanmasında daha yüksek güce sahiptir.

$$\Delta y_{it} = \alpha_i y_{it-1} + \sum_{m=1}^{k_i} \beta_{im} \Delta y_{it-m} + \phi_i z_{it} + \varepsilon_{it} \quad (3)$$

3 nolu eşitlikte k_i gecikme uzunluğu, z_{it} deterministik terimler vektörü, ϕ_i katsayılar vektörüdür. Testin hipotezleri şu şekilde oluşturulabilir:

$H_0: \alpha_i = 0$ tüm i 'leri için seriler birim kök içerir, $H_0: \alpha_i < 0$ en az bir i için seriler durağandır. IPS testinin hipotezleri 4 nolu eşitlikte gösterilen \bar{t} istatistiği ile standardize edilmektedir (Im vd., 2003:55; Jithin, 2024).

$$\bar{t}_{IPS} = \frac{\sqrt{N} \left[\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N t_i - \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N E \left(\frac{t_i}{\rho_i} \right) \right]}{\sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \text{var} \left(\frac{t_i}{\rho_i} \right)}} \Rightarrow N(0,1) \quad (4)$$

Büyük yatay kesit ve küçük zaman boyutuna sahip serilerde daha üstün bir performansa sahip HT testinde birimlerin aynı otoregresif parametreye sahip olduğu varsayılmakta ve Levin vd. (2002) testinde olduğu gibi bu testte homojen panelin basit durumunu, heterojen sabit etkileri ve heterojen sabit ve bireysel trendleri içeren üç farklı model önerilmektedir. Her model için birim kökün olmadığını varsayan sıfır hipotezi ($\varphi = 1$), alternatif hipoteze ($|\varphi| < 1$) karşı sınanmaktadır (Harris ve Tzavalis, 1999:204).

4.2. Panel Eşbütünlüşme Testleri

Panel eşbütünlüşme, panel verilerdeki değişkenler arasında uzun dönemli denge ilişkilerinin varlığını ifade etmektedir. Eşbütünlüşme ilişkisinde bireysel değişkenler durağan olmasa da, bu değişkenlerin durağan doğrusal bir kombinasyonun olduğu varsayılır. Bu durum, değişkenlerin bireye özgü özelliklerden etkilenmeyen, istikrarlı, uzun dönemli bir ilişkiye sahip olduğu anlamına gelmektedir. Çalışmada bu ilişkiyi anlamak için Pedroni (1999) ve Kao (1999) panel eşbütünlüşme testlerinden yararlanılmıştır.

Pedroni (1999) panel eşbütünleşme testinde öncelikle 5 nolu eşitlikte gösterildiği gibi eşbütünleşme regresyonunda varsayılan kalıntılar hesaplanır:

$$y_{i,t} = \mu_i + \rho_i t + \varphi_{1i} x_{1i,t} + \varphi_{2i} x_{2i,t} + \dots + \varphi_{Mi} x_{Mi,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (5)$$

Burada T , gözlem sayısını; N , yatay kesit sayısını; M ise değişken sayısını göstermektedir. $\varphi_1, \varphi_2, \varphi_3$ eğim katsayılarını, α_i ise sabiti temsil etmektedir.

Pedroni, eşbütünleşmenin olmadığını varsayan sıfır hipotezini test etmek için ilk dördü kesit-içi havuzlanmış (panel v , panel ρ , parametrik olmayan panel t , parametrik panel t), diğerleri ise kesitler-arası (grup ρ , parametrik olmayan grup t , parametrik grup t) olmak üzere toplam yedi farklı test istatistiği geliştirmiştir. Bu istatistiklerden kesitiçi testlerde panel v -istatistikleri pozitif anlamlı değer alırken, diğer istatistikler negatif ve anlamlı değerler alıyorsa sıfır hipotezi reddedilir ve değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğuna karar verilir (Pedroni, 1999:656-668; Shahbaz vd., 2021:1375).

Hipotezleri Pedroni testi ile aynı olan Kao (1999) eşbütünleşme testinin temelleri DF (Dickey Fuller) ve ADF (Augmented Dickey Fuller) testlerine dayanmaktadır. DF ve ADF testleri kullanılarak türetilen kalıntı bazlı eşbütünleşme testlerinin sınırlayıcı dağılımları 6 ve 7 nolu eşitliklerde gösterilmektedir:

$$\hat{e}_{it} = \rho \hat{e}_{it-1} + v_{it} \quad (6)$$

6 nolu eşitlikte DF testi, \hat{e}_{it} 'nin kendi gecikmeli değeri üzerinden basit bir OLS regresyonuna dayanmaktadır. OLS ve t-istatistiklerinde seri korelasyon düzeltilmesi yapıp, kalıntılardaki gecikmeli değişiklikler bu regresyona eklendiğinde 7 nolu eşitlikte gösterilen ADF testi elde edilir (Kao, 1999:6-9)

$$\hat{e}_{it} = \rho \hat{e}_{it-1} + \sum_{j=1}^p \varphi_j \Delta \hat{e}_{it-j} + v_{itp} \quad (7)$$

ADF test istatistiği, regresyonda $\rho=1$ 'in olağan t istatistiğidir.

4.3. Panel ARDL Tahmin Yöntemi

ARDL yöntemi, değişkenler arasındaki kısa ve uzun dönemli ilişkilerin belirlenmesine olanak sağlar ve bu nedenle tek eşbütünleşme yaklaşımına tercih edilir. ARDL yönteminde model, $I(0)$ ve $I(1)$ değişkenleriyle tahmin edilebilir. Dolayısıyla ARDL yaklaşımında değişkenlerin aynı düzeyde durağan olmasına gerek yoktur. Bu yöntemin en temel avantajı, değişkenlerin farklı entegrasyon derecesine sahip olması durumunda dahi modelleme konusunda bir esnekliğe sahip olmasıdır. Ayrıca yöntemin diğer bir avantajı da modelin, genelden özele bir modelleme çerçevesinde veri oluşturma sürecini yakalamak için yeterli sayıda gecikme alabilmesi ve ARDL'den basit bir doğrusal dönüşüm yoluyla dinamik bir hata düzeltme modelinin (ECM) türetilmesidir. ECM, uzun dönemli bilgileri kaybetmeden kısa dönemli dinamikleri uzun dönemli dengelye bütünleştirir ve durağan olmayan verilerden kaynaklanan sahte ilişkiler gibi sorunları önler (Demirgüneş, 2015:422; Zaidi ve Saidi, 2018:835). Panel ARDL modelinin tahmini için Pesaran ve Smith (1995) MG ve Pesaran vd. (1999) tarafından PMG tahmin yöntemleri önerilmektedir.

MG tahmincisi, ARDL spesifikasyon parametrelerine herhangi bir kısıtlama getirmeyen ve uzun dönemli parametreleri, bireysel ARDL tahminlerinden elde edilen uzun dönemli parametrelerin ortalamasından türetilir. MG tahmincisinin parametrelerin ortalamasına ilişkin tutarlı tahminler üretebilmesi için analizde yatay kesit ve zaman boyutunun yeterince büyük olması gerekir. Aynı zamanda bu tahminci belirli parametrelerin gruplar arasında homojen olabileceğini dikkate almamaktadır. PMG tahmincisi ise hata terimlerinin seri korelasyonsuz olduğunu ve regresörlerden bağımsız olarak dağıtıldığını varsayar; bağımlı değişken ile bağımsız değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişki vardır ve uzun dönem parametreleri ülkeler arasında aynıdır. Burada, uzun dönemli parametrelerin birleştirilmesinin uygun ve etkili olup olmadığını belirlemek için önemli bir tanı testi olarak Hausman (1978) olasılık testi uygulanabilir (Demirgüneş, 2015:422; Isiksal ve Assi, 2022:5).

Yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisini tahmin etmek için oluşturulan (1) nolu eşitlikte gösterilen model; p , bağımlı, q , k bağımsız değişkenlerin gecikmeleri olmak üzere, (8) nolu eşitlikte gösterildiği gibi panel ARDL formunda yeniden oluşturulabilir (Pesaran vd., 1999:623-624):

$$FDI_{it} = \alpha_i + \sum_{j=1}^{p_i} \beta_{ij} FDI_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{q_i} \delta_{ij} CPI_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{k_i} \theta_{ij} POV_{i,t-j} + \varepsilon_{it} \quad (8)$$

(8) nolu eşitlik yeniden parametrelenerek (9) nolu eşitlik elde edilir.

$$\Delta FDI_{it} = \alpha_i + \varphi_i FDI_{i,t-j} + \delta_i^* CPI_{it} + \theta_i^* POV_{it} + \sum_{j=0}^{p_i-1} \beta_{ij}^{**} \Delta FDI_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{q_i} \delta_{ij}^{**} CPI_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{k_i} \theta_{ij}^{**} POV_{i,t-j} + u_{it} \quad (9)$$

Yukarıdaki eşitliklerde, $i = 1, 2, \dots, 7$, $t = 1996, \dots, 2022$. ε_{it} , hata terimidir. δ^* , θ^* ve β^{**} , δ^{**} , θ^{**} sırasıyla uzun ve kısa dönem katsayılarını temsil etmektedir.

$$\varphi_i = -(1 - \sum_{j=i}^{p_i} \beta_{ij}), \delta_i^* = \sum_{j=0}^{q_i} \delta_{ij}, \theta_i^* = \sum_{j=0}^{k_i} \theta_{ij},$$

φ_i , hata düzeltme katsayısıdır ve istatistiki olarak anlamlı ve negatif olması beklenir. Modelde, hata düzeltme katsayısı işaretinin negatif olması değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin varlığını gösterir (Zaidi ve Saidi, 2018:836).

5. BULGULAR

5.1. Panel Birim Kök Test Sonuçları

Panel birim kök testlerinden elde edilen sonuçlar tablo 2'de gösterilmektedir. HT ve Breitung testlerinin her ikisinde, IPS testinin ise trendli modelinde FDI değişkeni için birim kökün olduğunu varsayan H_0 hipotezi reddedilmekte ve serinin durağan, kısaca $I(0)$ olduğuna karar verilmektedir. Modelde ki açıklayıcı değişkenlerden CPI için Breitung ve IPS testlerinin trendli modeli haricindeki diğer modellerinde, POV değişkeni için ise HT, Breitung ve IPS testlerinin sabitli ve trendli modellerinde H_0 hipotezinin reddedilemediği dolayısıyla serilerin farkı alındıklarında durağan $I(1)$ oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar ARDL yaklaşımının uygulanabilme şartlarının sağladığını göstermektedir.

Tablo 2: Panel Birim Kök Test Sonuçları

Değişkenler	Harris-Tzavalis (1999) (H ₀ :Birim Kök)	
	Sabit	Trend
<i>FDI</i>	0.650*** [0.000]	0.611*** [0.017]
<i>CPI</i>	0.830 [0.130]	0.924 [0.998]
<i>POV</i>	1.040 [0.999]	0.877 [0.985]
ΔFDI	-0.117*** [0.000]	-0.116*** [0.000]
ΔCPI	-0.010*** [0.000]	-0.003*** [0.000]
ΔPOV	0.017*** [0.000]	0.508*** [0.000]
Değişkenler	IPS (2002) (H ₀ :Birim Kök)	
	Sabit	Trend
<i>FDI</i>	-1.207 [0.113]	-2.447*** [0.007]
<i>CPI</i>	-1.030 [0.151]	-3.269*** [0.000]
<i>POV</i>	6.839 [1.000]	1.149 [0.874]
ΔFDI	-9.619*** [0.000]	-7.870*** [0.000]
ΔCPI	-8.749*** [0.000]	-6.958*** [0.000]
ΔPOV	-3.181*** [0.000]	-3.463*** [0.000]
Değişkenler	Breitung (2000) (H ₀ :Birim Kök)	
	Sabit	Trend
<i>FDI</i>	-2.905*** [0.001]	-3.139*** [0.000]
<i>CPI</i>	-0.179 [0.428]	-1.291* [0.098]
<i>POV</i>	7.731 [1.000]	3.482 [0.999]
ΔFDI	-9.782*** [0.000]	-5.663*** [0.000]
ΔCPI	-4.829*** [0.000]	-5.528*** [0.000]
ΔPOV	-6.374*** [0.000]	-4.307*** [0.000]

Not: Tabloda Δ : Birinci fark operatörünü, [...] değerler olasılık değerlerini, *** ve * ise sırasıyla %1 ve %10 anlamlılık düzeylerini göstermektedir.

5.2. Panel Eşbütünleşme Testleri

Panel eşbütünleşme testlerine ait sonuçlar tablo 3'te verilmiştir. Pedroni testinde; panel v istatistiğinin negatif olması değişkenler arasında kesit-içi eşbütünleşmenin olmadığını gösterirken, grup PP ve grup ADF testlerinden elde edilen sonuçlar ise H₀ hipotezinin %1 anlamlılık düzeyinde reddedilerek değişkenler arasında kesitlerarası bir eşbütünleşme ilişkisinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Kao testinden elde edilen sonuçlarda değişkenler arasında bir eşbütünleşme ilişkisinin varlığını desteklemektedir.

Tablo 3: Panel Eşbütünleşme Test Sonuçları

Testler	Test İstatistiği	Prob.
Pedroni (1999) (H ₀ : Eşbütünleşme yoktur)		
<i>Kesit-içi (Within-dimension)</i>		
Panel v -statistic	-0.815	0.792
Panel rho-statistic	-0.835	0.201
Panel PP-statistic	-2.226**	0.013
Panel ADF-statistic	-2.013**	0.022
<i>Kesitlerarası (Between-dimension)</i>		
Grup rho-statistic	-0.582	0.280
Grup PP-statistic	-5.612***	0.000
Grup ADF-statistic	-3.091***	0.001
Kao (1999) (H ₀ : Eşbütünleşme yoktur)		
<i>ADF</i>	-3.103***	0.001

Not: Tablo da; *** ve ** sırasıyla %1 ve %5 anlamlılık düzeylerini göstermektedir.

5.3. Panel ARDL: PMG ve MG Tahmin Sonuçları

Yukarıda eşbütünleşmenin varlığına ilişkin çıkarımın ardından tablo 4, doğrudan yabancı yatırımlar, yolsuzluk ve yoksulluk arasındaki kısa ve uzun dönemli ilişkiler ile hata düzeltme modelinin sonuçlarını rapor etmektedir. Sütun 2, PMG tahmincisinin, sütun 3 ise MG tahmincisinin sonuçlarını gösterir. Çalışmada öncelikle uzun dönem homojenliği test etmek ve MG ve PMG tahmincileri arasında seçim yapabilmek için Hausman testinden elde edilen sonuçların yorumlanması gerekmektedir. Hausman testine göre hesaplanan χ^2 istatistiği 0.49 olup olasılık değeri 0.484'dür. Olasılık değerinin %5'ten büyük olması; uzun dönem parametrelerin ülkeler arasında aynı olduğunu varsayan H₀ hipotezinin reddedilemediğini, dolayısıyla model için PMG tahmincisinin MG tahmincisine göre daha tutarlı ve etkin olduğunu göstermektedir. Bu durum analizde PMG tahmincisinden elde edilen katsayıların dikkate alınmasını gerektirmektedir. Buna göre, PMG tahmincisinden elde edilen hata düzeltme katsayısının (EC=-0,515) negatif ve anlamlı olması, E7 ülkelerinde yolsuzluk ile doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında uzun dönem dengesinden bir sapma meydana geldiğinde, bu sapmanın yaklaşık iki dönem sonra ortadan kalkacağını göstermektedir. PMG tahmincisinden elde edilen kısa dönem katsayılar ise E7 ülkelerinde yolsuzluk ve yoksulluk değişkenleri ile doğrudan yabancı yatırımlar arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını göstermektedir.

Tablo 4: Panel ARDL PMG ve MG Tahmin Sonuçları

Değişkenler		PMG Tahmincisi	MG Tahmincisi
LR	CPI	-4.380*** [0.000]	-1.180 [0.153]
	POV	-0.031*** [0.000]	-0.022 [0.205]
SR	EC	-0.515*** [0.000]	-0.695*** [0.000]
	CPI (d1)	-1.530 [0.643]	0.940 [0.985]
	POV (d1)	-0.026 [0.344]	-0.447 [0.118]
	C	1.110*** [0.000]	2.290* [0.092]
Hausman Test			
Test İstatistiği	Olasılık Değeri	Karar	
$\chi^2=0.49$	0.484	<i>H₀ hipotezi reddedilemez</i>	

Not: Tabloda [...] olasılık değerlerini, *** ve * ise sırasıyla %1 ve %10 anlamlılık düzeylerini göstermektedir.

Tabloda, CPI değişkeni için PMG tahmincisinden elde edilen uzun dönem katsayısı istatistiki olarak %1'de anlamlıdır. Bu anlamlılık düzeyine göre E7 ülkelerinde yolsuzlukların, doğrudan yabancı yatırımları negatif (-4,380) etkilediği görülmektedir. Bu sonuçlar, literatürde; Drabek ve Payne (2002), Ketkar vd. (2005), Al-Sadig (2009), Samini ve Monfared (2011), Quazi (2014), Luu vd. (2019), Arslan (2023) gibi birçok çalışma ile tutarlılık göstermekte ve yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerinde bir risk ortaya çıkardığını, bu nedenle de yatırım tercihlerinin olumsuz etkilendiğini ileri süren uzanan el yaklaşımını desteklediğini göstermektedir.

Modelde alternatif olarak yoksulluk değişkeninin de doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki uzun dönemli etkileri incelenmiştir. PMG tahmincisinden elde edilen sonuçlara göre, yoksulluk değişkeninin doğrudan yabancı yatırımları negatif (-0,031) etkilediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, istatistiki olarak %1'de anlamlıdır. Gnanon'a (2020) bu durum, yoksulluk seviyesindeki artışların çalışanların üretkenliğinin azaldığı, finansal kalkınmanın zayıfladığı ve altyapı gelişiminin düşük düzeyde olduğu ülkelerde doğrudan yabancı yatırım girişlerinin azalmasına neden olduğu, ayrıca yoksulluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisinin mevcut ekonomik büyüme oranına bağlı olmadığı şeklinde açıklanmaktadır.

6. SONUÇ

Gelişmekte olan ülkelerin büyüme dinamiklerinde doğrudan yabancı yatırımların oynadığı rol giderek arttığı için bu konu ekonomistler arasında önemli bir araştırma ilgişi yaratmıştır. Bu sebeple DYY'nin belirleyicileri üzerine oldukça geniş bir ampirik literatür geliştirilmiştir. Yapılan çalışmaların çoğunda, doğrudan yabancı yatırımın temel belirleyicileri olarak genellikle yurt içi ekonomik ortam, pazar büyüklüğü, altyapı, beşeri sermaye, ekonomik açıklık, sermaye getirisi, siyasi istikrar gibi değişkenler dikkate alınmıştır. Son zamanlarda yapılan çalışmalarda ise yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkilerine odaklanılmıştır. Literatürde yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisi teorik olarak uzanan el ve yardım eli olmak üzere iki yaklaşım dâhilinde açıklanmaktadır. Buna göre yolsuzluklar, ya doğrudan yabancı yatırımı engelleyen belirsizliği ve işlem maliyetlerini artırarak bir "uzanan el" görevi görebilir ya da kötü yönetimi telafi etmek için bürokrasiyi, yönetimdeki hantallığı, kısıtlayıcı bürokratik işlemleri kolaylaştıran, prosedürleri hızlandıran ve sonuçta adeta ticaretin çarklarını yağlayarak doğrudan yabancı yatırıma yardımcı olan bir "yardım eli" görevi görmektedir. Günümüzde E7 ülkelerinin ekonomik büyüklüğü, nüfusu ve dünya genelinde DYY girişlerinden aldığı pay dikkate alındığında yolsuzlukların bu yatırımlar üzerinde bir etken olabileceğini akla getirmiştir. Bu nedenle çalışmada E7 ülkelerinde yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki ampirik etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, üç aşamalı bir tahmin yöntemi izlenmiştir. İlk aşamada, değişkenlerin entegrasyon derecesi belirlenmiş, sonrasında uzun dönem karakteristiğine sahip değişkenler arasındaki eşbütünleşme ilişkisi analiz edilmiş, son aşamada ise panel ARDL yöntemi kullanılarak bu yöntemin önerdiği; MG ve PMG tahmincileri ile değişkenlerin uzun dönem parametre katsayıları tahmin edilmiştir. Modelde, MG ve PMG tahmincileri arasında seçim yapabilmek için Hausman testi kullanılmış ve test sonuçlarına göre, PMG tahmincisinin MG tahmincisine göre daha tutarlı ve etkin olduğuna karar verilmiştir. PMG tahmincisine göre hata düzeltme katsayısının (EC=-0,515) negatif ve anlamlı olması, E7 ülkelerinde yolsuzluk ile doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında uzun dönemli bir ilişki olduğunu ifade etmektedir. Bu durum aynı zamanda uzun dönem dengesinden bir sapma meydana geldiğinde, bu sapmanın yaklaşık iki dönem sonra ortadan kalkacağını göstermektedir. Modelin kısa dönem katsayıları incelendiğinde; yolsuzluk ve yoksulluk değişkenleri ile doğrudan yabancı yatırımlar arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Modelin uzun dönem katsayıları incelendiğinde ise E7 ülkelerinde yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımları negatif etkilediği, dolayısıyla bu ülkelerde doğrudan yabancı yatırım tercihlerinin yolsuzluklardan olumsuz etkilendiğini ileri süren uzanan el yaklaşımının desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle yolsuzlukları en aza indirmek ve doğrudan yabancı yatırım girişlerini artırmak için E7 ülkelerinin iyi bir

yönetişim kurması çok önemlidir. Bunu başarmak için hangi alanların hükümet yetkililerine yolsuzluk açısından en fazla fırsat sağladığı tespit edilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenlemelerden ilki, kamu görevlilerinin kamu mallarını sağlamadaki teknelci gücünün azaltılması olabilir. Bu konuda yapılan işlerin alternatifi olmadığından kamu görevlileri kolaylıkla rant kollama davranışına dahil olabilirler. Aynı zamanda iş insanları, çok sayıda yetkili olmadığı için kime rüşvet verilmesi gerektiğini kolaylıkla tespit edebilirler. İkincisi, özel sektöre herhangi bir hizmet sunma konusunda kamu görevlilerine çok fazla takdir yetkisi verilmesi durumudur. Bu kişiler süreci kendi lehlerine çevirmek için daha fazla fırsata sahip olurlar. Kurallar ve düzenlemeler neyin belirli bir şekilde yapılması gerektiğini ve neyin yapılmaması gerektiğini açıkça belirtmiyorsa, yolsuzluğa bulaşmış kamu görevlileri, bu kural ve düzenlemeleri kişisel çıkar elde edecek şekilde yorumlayabilirler. Bu nedenle, yolsuzluğa neden olabilecek davranış fırsatlarını azaltmak için kurallar ve düzenlemeler açık ve ayrıntılı bir şekilde yazılmalı ve kamu görevlilerinin kendi yargılarına göre yorum yapmalarına izin verilmemelidir. Ayrıca bu ülkelerde yolsuzluğa katılan bir kamu görevlisinin katlanacağı maliyet ya da yaptırım bu davranışından elde edeceği faydadan daha ağır olmalıdır. Çalışmada E7 ülkeleri için yolsuzluğun doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisi araştırılırken panel veri analiz teknikleri kullanılmıştır. Söz konusu etkiler araştırılırken ülkelerin tek tek analiz edilmesi araştırmacılar için potansiyel araştırma alanı olabilir. Ayrıca literatürdeki çalışma sayısı dikkate alınarak farklı ülke veya ülke grupları için doğrudan yabancı yatırımların yolsuzluklar üzerindeki etkisinin incelenmesi de söz konusu olabilir.

KAYNAKÇA

- Abed, G. T.; Davoodi, H. R. (2000), "Corruption, structural reforms, and economic performance in the transition economies", IMF Working Paper, No. 00/132.
- Acemoglu, D.; Verdier, T. (1998), "Property rights, corruption and the allocation of talent: A general equilibrium approach", *The Economic Journal*, 108:450, 1381-1403. <https://doi.org/10.1111/1468-0297.00347>
- Aidt, T. S. (2003), "Economic analysis of corruption: a survey", *The Economic Journal*, 113:491, 632-652. <https://doi.org/10.1046/j.0013-0133.2003.00171.x>
- Al-Sadig, A. (2009), "The effects of corruption on FDI inflows", *Cato Journal*, 29, 267-294.
- Arslan, C. K. (2023), "Yolsuzlukların doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkisi: Çok boyutlu panel veri analizi", *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 18:2, 197-204. <https://doi.org/10.48145/gopsbad.1335738>
- Barassi, M. R.; Zhou, Y. (2012), "The effect of corruption on FDI: A parametric and non parametric analysis", *European Journal of Political Economy*, 28:3, 302-312. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2012.01.001>
- Bardhan, P. (1999), "The political economy of development in India: Expanded edition with an epilogue on the political economy of reform in India", OUP Catalogue.
- Bayar, Y.; Alakbarov, N. (2016), "Corruption and foreign direct investment inflows in emerging market economies", *Ecoforum Journal*, 5:2.
- Beck, P. J.; Maher, M. W. (1986), "A comparison of bribery and bidding in thin markets", *Economics letters*, 20:1, 1-5. [https://doi.org/10.1016/0165-1765\(86\)90068-6](https://doi.org/10.1016/0165-1765(86)90068-6)
- Bellos, S.; Subasat, T. (2012), "Corruption and foreign direct investment: A panel gravity model approach", *Bulletin of Economic Research*, 64:4, 565-574. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8586.2010.00370.x>
- Besley, T.; McLaren, J. (1993), "Taxes and bribery: The role of wage incentives", *The economic journal*, 103:416, 119-141. <https://doi.org/10.2307/2234340>
- Boukou, J. (2017), "Corruption and firm performance: An empirical study on the impact of bribe payments on the performance of Chinese firms", Lund University School of Economics and Management, Master programme in International Economics with a Focus on China.
- Brada, J. C., Drabek, Z.; Perez, M. F. (2012), "The effect of home-country and host-country corruption on foreign direct investment", *Review of Development Economics*, 16:4, 640-663. <https://doi.org/10.1111/rode.12009>
- Braguinsky, S. (1996), "Corruption and Schumpeterian growth in different economic environments", *Contemporary Economic Policy*, 14:3, 14-25. <https://doi.org/10.1111/j.1465-7287.1996.tb00620.x>
- Breitung, J. (2000), "The local power of some unit root tests for panel data", *Advances in Econometrics*, 15, 161-178. Doi:10.1016/S0731-9053(00)15006-6
- Campos, J. E.; Lien, D.; Pradhan, S. (1999), "The impact of corruption on investment: Predictability matters", *World Development*, 27:6, 1059-1067. [https://doi.org/10.1016/S0305-750X\(99\)00040-6](https://doi.org/10.1016/S0305-750X(99)00040-6)
- Castro, C.; Nunes, P. (2013), "Does corruption inhibit foreign direct investment?", *Política: Revista de Ciencia Política*, 51, 61-83. Doi: 10.5354/0716-1077.2013.27418
- Demirgüneş, K. (2015), "Determinants of target dividend payout ratio: A panel autoregressive distributed lag analysis", *International Journal of Economics and Financial Issues*, 5:2, 418-426.
- Drabek, Z.; Payne, W. (2002), "The impact of transparency on foreign direct investment", *Journal of Economic Integration*, 17:4, 777-810.
- Dutta, N., Kar, S.; Saha, S. (2017), "Human capital and FDI: How does corruption affect the relationship?", *Economic Analysis and Policy*, 56, 126-134. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2017.08.007>
- Egger, P. and Winner, H. (2005), "Evidence on corruption as an incentive for foreign direct investment. *European Journal of Political Economy*, 21(4), 932-952. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2005.01.002>
- Egger, P.; Winner, H. (2006), "How corruption influences foreign direct investment: A panel data study", *Economic Development and Cultural Change*, 54:2, 459-486.
- Gasanova, A.; Medvedev, A. N.; Komotskiy, E. I. (2017), "The assessment of corruption impact on the inflow of foreign direct investment", In AIP Conference Proceedings, 1836:1, AIP Publishing.
- Gnangnon, S. K. (2022), "Does poverty deter foreign direct investment flows to developing countries?", *International Journal of Economic Policy Studies*, 16:1, 297-330. <https://doi.org/10.1007/s42495-021-00079-w>
- Gupta, S.; Davoodi, H.; Alonso-Terme, R. (1998), "Does corruption affect income inequality and poverty?", IMF Working Paper, 98/76, 1-41.
- Hajdini, A.; Collaku, L.; Merovci, S. (2023), "Effect of corruption on foreign direct investment inflows in countries of the Western Balkans", *Journal of Liberty and International Affairs*, 9:1, 130-143.
- Harris, R. D.; Tzavalis, E. (1999), "Inference for unit roots in dynamic panels where the time dimension is fixed", *Journal of econometrics*, 91:2, 201-226. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(98\)00076-1](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(98)00076-1)
- Hasan, M.; Rahman, M. N.; Iqbal, B. A. (2017), "Corruption and FDI inflows: Evidence from India and China", *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 8:4, 173-182.
- Hausman, J. A. (1978), "Specification test in econometrics", *Econometrica*, 46:6, 1251-1271. Doi:10.2307/1913827 https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=world-development-indicators#c_u
- Huntington, S. P. (2006), "Political order in changing societies", Yale university press.
- Husted, B. W. (1994), "Honor among thieves: A transaction-cost interpretation of corruption in third world countries", *Business Ethics Quarterly*, 4:1, 17-27. <https://doi.org/10.2307/3857556>
- Im, K. S.; Pesaran, M. H.; Shin, Y. (2003), "Testing for unit roots in heterogeneous panels", *Journal of Econometrics*, 115:1, 53-74. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(03\)00092-7](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(03)00092-7)
- Isiksal, A. Z.; Assi, A. F. (2022), "Determinants of sustainable energy demand in the European economic area: Evidence from the PMG-ARDL model", *Technological Forecasting and Social Change*, 183, 121901. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121901>

- Javorcik, B. S.; Wei, S. J. (2009), "Corruption and cross-border investment in emerging markets: Firm-level evidence", *Journal of International Money and Finance*, 28:4, 605-624. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2009.01.003>
- Jithin, P. (2024), "Unveiling the asymmetric effects: global value chain participation and income inequality", *Applied Economics*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/00036846.2024.2331427>
- Kao, C. (1999), "Spurious regression and residual-based tests for cointegration in panel data", *Journal of Econometrics*, 90:1, 1-44. [https://doi.org/10.1016/S0304-4076\(98\)00023-2](https://doi.org/10.1016/S0304-4076(98)00023-2)
- Kaufmann, D. (1997), "Corruption: the facts. Foreign policy", *IMF Staff Seminar (No. 107)*, 114-131.
- Ketkar, K. W.; Murtuza, A.; Ketkar, S. L. (2005), "Impact of corruption on foreign direct investment and tax revenues", *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 17:3, 313-341.
- Lambdsdorff, J. G. (2002), "Making corrupt deals: contracting in the shadow of the law", *Journal of Economic Behavior & Organization*, 48:3, 221-241. [https://doi.org/10.1016/S0167-2681\(01\)00217-7](https://doi.org/10.1016/S0167-2681(01)00217-7)
- Lambdsdorff, J. G. (2003), "How corruption affects persistent capital flows", *Economics of Governance*, 4, 229-243. Doi: 10.1007/s10101-002-0060-0
- Leff, N. H. (1964), "Economic development through bureaucratic corruption", *American behavioral scientist*, 8:3, 8-14. <https://doi.org/10.1177/000276426400800303>
- Levin, A.; Lin, C-F.; Chu, C-S. J. (2002), "Unit root tests in panel data: Asymptotic and finite-sample properties", *Journal of Econometrics*, 108, 1-24. Doi:10.1016/S0304-4076(01)00098-7
- Levy, D. (2007), "Price adjustment under the table: Evidence on efficiency-enhancing corruption", *European Journal of Political Economy*, 23:2, 423-447. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2007.01.001>
- Lui, F. T. (1985), "An equilibrium queuing model of bribery", *Journal of Political Economy*, 93:4, 760-781. <https://doi.org/10.1086/261329>
- Luu, H. N.; Nguyen, N. M.; Ho, H. H.; Nam, V. H. (2019), "The effect of corruption on FDI and its modes of entry", *Journal of Financial Economic Policy*, 11:2, 232-250. <https://doi.org/10.1108/JFEP-05-2018-0075>
- Mauro, P. (1995). "Corruption and growth", *The Quarterly Journal of Economics*, 110:3, 681-712. <https://doi.org/10.2307/2946696>
- Méon, P. G.; Sekkat, K. (2005), "Does corruption grease or sand the wheels of growth?", *Public Choice*, 122, 69-97.
- Méon, P. G.; Weill, L. (2010), "Is corruption an efficient grease?", *World Development*, 38:3, 244-259. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2009.06.004>
- Murcia, A. C.; Uysal, Ö. (2022), "Türkiye ile Latin Amerika Ülkeleri arasındaki yolsuzluk, doğrudan yabancı yatırım ve ticari özgürlük ilişkisi", *Sosyal Bilimler Dergisi (Bilgi Dergi)*, 24:1, 83-109. Doi: doi.org/10.54838/bilgisosyal.1081905
- Noonan, J.T. (1984), "Bribes", Berkeley, CA: University of California Press.
- Nsor-Ambala, R.; Coffie, C. P. K. (2022), "Non-linear ADRL estimation of corruption and FDI inflow to Ghana", *Journal of Financial Crime*, 29:3, 1042-1063. <https://doi.org/10.1108/JFC-05-2021-0106>
- Omodero, C. O. (2019), "Effect of corruption on foreign direct investment inflows in Nigeria", *Studia Universitatis Vasile Goldiş, Arad-Seria Ştiinţe Economice*, 29:2, 54-66. Doi:10.2478/sues-2019-0008
- Pedroni, P. (1999), "Critical values for cointegration tests in heterogeneous panels with multiple regressors", *Oxford Bulletin of Economics and Statistics, Special Issue*, 61, 653-670. Doi:10.1111/1468-0084.0610s1653
- Pesaran, M. H.; Smith, R. (1995), "Estimating long-run relationships from dynamic heterogeneous panels", *Journal of Econometrics*, 68:1, 79-113. [https://doi.org/10.1016/0304-4076\(94\)01644-F](https://doi.org/10.1016/0304-4076(94)01644-F)
- Pesaran, M. H.; Shin, Y.; Smith, R. P. (1999), "Pooled mean group estimation of dynamic heterogeneous panels", *Journal of the American Statistical Association*, 94:446, 621-634.
- Quazi, R. M. (2014), "Corruption and foreign direct investment in East Asia and South Asia: An econometric study", *International Journal of Economics and Financial Issues*, 4:2, 231-242.
- Rashid, S. (1981), "Public utilities in egalitarian LDC's: The role of bribery in achieving Pareto efficiency", *Kyklos*, 34:3, 448-460. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6435.1981.tb01199.x>
- Ravi, S. P. (2015), "Does corruption in a country affect the foreign direct investment? A study of rising economic super powers China and India", *Open Journal of Social Sciences*, 3:7, 99-104. Doi: 10.4236/jss.2015.37017
- Reinikka, R.; Svensson, J. (2005), "Fighting corruption to improve schooling: Evidence from a newspaper campaign in Uganda", *Journal of the European Economic Association*, 3:2-3, 259-267. <https://doi.org/10.1162/jeea.2005.3.2-3.259>
- Rock, M. T.; Bonnett, H. (2004), "The comparative politics of corruption: accounting for the East Asian paradox in empirical studies of corruption, growth and investment", *World development*, 32:6, 999-1017. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2003.12.002>
- Samimi, A. J.; Monfred, M. (2011), "Corruption and FDI in OIC Countries", *Information Management and Business Review*, 2:3, 106-111. <https://doi.org/10.22610/imbr.v2i3.888>
- Shahbaz, M.; Topcu, B. A.; Sarıgül, S. S.; Vo, X. V. (2021), "The effect of financial development on renewable energy demand: The case of developing countries", *Renewable Energy*, 178, 1370-1380. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2021.06.121>
- Shleifer, A.; Vishny, R. W. (1993), "Corruption", *The Quarterly Journal of Economics*, 108:3, 599-617. <https://doi.org/10.2307/2118402>
- Subasat, T.; Bellos, S. (2013), "Corruption and foreign direct investment in Latin America: A panel gravity model approach", *Journal of Management and Sustainability*, 3:4, 151-156. <http://dx.doi.org/10.5539/jms.v3n4p151>
- The Long View How will the global economic order change by 2050? PwC (PricewaterhouseCoopers) Report (2017), (<https://www.pwc.com/gx/en/world-2050/assets/pwc-the-world-in-2050-full-report-feb-2017.pdf>)
- Tullock, G. (1996), "Corruption theory and practice", *Contemporary Economic Policy*, 14:3, 6-13. <https://doi.org/10.1111/j.1465-7287.1996.tb00619.x>
- Voyer, P. A.; Beamish, P. W. (2004), "The effect of corruption on Japanese foreign direct investment", *Journal of Business Ethics*, 50, 211-224.
- Wei, S. J. (2000), "How taxing is corruption on international investors?", *Review of Economics and Statistics*, 82:1, 1-11. <https://doi.org/10.1162/003465300558533>

- Woo, J. Y. (2010), "The impact of corruption on a country's FDI attractiveness: a panel data analysis, 1984-2004", *Journal of International and Area Studies*, 71-91.
- Zaidi, S.; Saidi, K. (2018), "Environmental pollution, health expenditure and economic growth in the Sub-Saharan Africa countries: Panel ARDL approach", *Sustainable Cities and Society*, 41, 833-840. Doi:10.1016/j.scs.2018.04.034
- Zander, T. (2021), "Does corruption matter for FDI flows in the OECD? A gravity analysis", *International Economics and Economic Policy*, 18, 347-377. <https://doi.org/10.1007/s10368-021-00496-4>

EXTENDED ABSTRACT

As the role of foreign direct investments (FDI) in the growth dynamics of developing countries has been increasingly significant, this topic has generated considerable research interest among economists. Therefore, a substantial empirical literature has been developed on the determinants of FDI. In most of these studies, variables such as the domestic economic environment, market size, infrastructure, human capital, economic openness, return on capital, and political stability are generally considered the main determinants of foreign direct investment. More recent studies, however, have focused on the impact of corruption on FDI. In the literature, the effect of corruption on FDI is explained through two theoretical approaches: the "grabbing hand" and the "helping hand" approaches. The grabbing hand approach assumes that corruption creates significant costs for foreign investments, thereby negatively affecting the investment inflow into the host country. Conversely, the helping hand approach suggests that corruption can facilitate bureaucracy, compensate for bad governance, expedite procedures, and ultimately grease the wheels of commerce, positively impacting FDI inflows.

The global economy has been undergoing profound changes in recent decades, with expectations for even more transformative changes in the coming years. Due to rapid technological advancements and extensive globalization trends, the increasing influence of large developing economies on the global economic landscape has become a crucial topic requiring thorough research. The population of the E7 countries currently constitutes approximately 46% of the world population, and according to a report by one of the world's largest financial auditing firms, PricewaterhouseCoopers, the total economic size of these countries is projected to rise to \$137.8 trillion by 2050 (PwC Report, 2017). Despite the E7 countries accounting for about a quarter of global FDI inflows, recent instability in these investments suggests that corruption could be a significant factor affecting FDI inflows, given the size, population, and economic impact of these countries. Therefore, the study aims to investigate the empirical impact of corruption on foreign direct investments in E7 countries (Brazil, China, Indonesia, India, Mexico, Russia, Turkey) for the period from 1996 to 2022.

A three-stage estimation method was followed in the study. In the first stage, the stationarity of the variables is determined using panel unit root tests: HT (1999), Breitung (2000), and IPS (2003). In the second stage, the cointegration relationship between the variables is analyzed using Pedroni (1999) and Kao (1999) cointegration tests. In the final stage, the panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) method is used to estimate the long-term parameter coefficients of the variables with the estimators proposed by Pesaran and Smith (1995) for the Mean Group (MG) and Pesaran et al. (1999) for the Pooled Mean Group (PMG). In the model, the Hausman test was used to choose between the MG and PMG estimators. Based on the results of the Hausman test, it was decided that the PMG estimator is more consistent and efficient compared to the MG estimator. According to the PMG estimator, the error correction coefficient (EC = -0.515) being negative and significant indicates a long-term relationship between corruption and foreign direct investments in E7 countries. This also indicates that when a deviation from the long-term equilibrium occurs, it will be corrected in approximately two periods. When examining the short-term coefficients of the model, no significant relationship was found between corruption, poverty, and foreign direct investments. However, the long-term coefficients indicate that corruption negatively affects FDI in the E7 countries. The results obtained from the PMG estimator are consistent with numerous studies in the literature, such as Drabek and Payne (2002), Ketkar et al. (2005), Al-Sadig (2009), Samini and Monfared (2011), Quazi (2014), Luu et al. (2019), and Arslan (2023), which support the grabbing hand approach by suggesting that corruption poses a risk to FDI and negatively impacts investment decisions.

Based on these findings, it is crucial to establish good governance to minimize corruption and increase FDI inflows in the E7 countries. To achieve this, it is important to identify which areas provide the most opportunities for corruption to government officials and to make the necessary regulations. The first of these regulations could be to reduce the monopolistic power of public officials in providing public goods. Due to the lack of alternatives, public officials can easily engage in rent-seeking behavior, and businessmen can easily determine whom to bribe due to the limited number of officials. The second measure involves limiting the discretionary power of public officials in providing services to the private sector. Officials with excessive discretion have more opportunities to manipulate processes for personal gain. If rules and regulations do not clearly specify what needs to be done in a certain way and what should not be done, corrupt public officials may interpret these rules and regulations in a way that benefits their personal interests. Therefore, to reduce opportunities for corrupt behavior, rules and regulations should be written clearly and in detail, and public officials should not be allowed to interpret them according to their own judgment.